

Populismus na vzestupu – finské parlamentní volby 2011

Barbora Dudáková* (dudakova@fss.muni.cz)

Vlastimil Havlík† (havlik@fss.muni.cz)

Abstract

The results of 2011 Eduskunta election broke several historical records. For the first time in the history, the conservative National Coalition Party ended up as the winner of the elections. The election resulted in a breakthrough for the populist True Finns while every other parliamentary party in mainland Finland lost popularity. The total turnout rose in comparison to the previous election. After the elections, the six parties (excluding ex-agrarians and True Finns) came to an agreement on forming a coalition government, led by Katainen and consisting of 19 ministers.

Keywords

Finland, True Finns, Timo Soini, rainbow coalition, elections, personalization, protest vote, populism

Note

Text vznikl v rámci projektu specifického výzkumu Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity Proměny politického a společenského pluralismu v moderní Evropě.

*Barbora Dudáková je studentkou magisterského studia politologie a analytičkou Institutu pro srovnávací politologický výzkum na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity.

†Vlastimil Havlík působí jako odborný asistent na Katedře politologie Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity.

Úvod

Výsledky voleb do finského parlamentu (Eduskunta) lze jen s malou dávkou nadsázky označit jako zeměřesení. Voliči svým hlasováním přepsali hned několik finských „volebních rekordů“ počínaje vze-
stupem populistických Pravých Finů, poklesem volební podpory (ex)agrárníků, přes volební vítězství KOK, až po historicky nejnižší volební výsledek sociální demokracie a novou podobu vládní koalice.

Následující text přináší základní údaje týkající se voleb do finského parlamentu v roce 2011. Nejprve je pozornost věnována popisu podoby volebního systému, následuje přehled nejdůležitějších událostí, ke kterým došlo na finské politické scéně v období po volbách v roce 2007. Dílčí pozornost se věnuje průběhu volební kampaně. Poslední část textu přináší přehled volebních výsledků a povolebního vyjednávání, které vedlo k vytvoření vlády pod vedením Jirky Katainena.

Volební systém

Volební systém, který se používá pro volby do dvousetčlenné Eduskunty, je mimořádně zajímavým případem personalizované poměrné volby. Finský volební systém zároveň vykazuje nevídanou míru stability, když od svého zavedení v roce 1906 prošel jen dílčími změnami. Jan Sundberg charakterizuje současný finský volební systém jako systém výběru jednotlivých kandidátů (Sundberg, 2002, s. 79), někdy se lze setkat s termínem kvazilistinný poměrný systém (Taagepera a Shugart, 1989, s. 25). Politické strany předkládají kandidátní listiny s abecedně řazenými jmény kandidátů. Voliči následně hlasují pro jednoho konkrétního kandidáta. Výsledek politické strany/aliance je potom součtem hlasů jednotlivých kandidátů, kteří se na její kandidátní listině ucházejí o poslanecký post. Výsledné číslo je následně pomocí d'Hondtova dělitele převedeno na poslanecké mandáty, přičemž není stanovena žádná volební klauzule. Mandáty přiřknuté politické straně/alianci obdrží kandidáti, kteří získali nejvíce hlasů. V současnosti se každý z kandidátů může o poslanecký mandát ucházet pouze v jediném volebním obvodu.

Pro účely voleb je země rozdělena do 15 volebních obvodů, přičemž 199 mandátů je přiděleno mezi 14 vícemandátových obvodů, a to tak, že se vydělí počet voličů v daném volebním obvodu celkovým počtem voličů a vynásobí 199. Nerozdělené mandáty se přidělují na základě metody největšího zbytku (Election Act 714/1998). Poslední mandát je určen Ålandským ostrovům, které mají v rámci Finska autonomní postavení (Brunclík a kol., 2011). Průměrná velikost volebních obvodů bez započítání Ålandských ostrovů je 14,2. V roce 2011 se nejvíce mandátů (35) rozdělovalo v obvodě Uusimaa, naproti tomu v Severní Karélii a obvodě jižní Savo soutěžily politické strany o šest mandátů. Neexistence volební klauzule a velikost volebních obvodů činí výsledky finských voleb velmi poměrnými, pouze v menších volebních obvodech dochází v kombinaci s d'Hondtovým dělitelem ke zvýhodnění větších politických stran. Způsob hlasování zároveň zajišťuje vysokou míru personalizace volby (k podobě a účinkům finského volebního systému podrobněji viz Raunio, 2006; Sundberg, 2002).

Situace před volbami a podoba volební kampaně

Po parlamentních volbách v roce 2007 vládla ve Finsku koalice Finské strany středu (KESK), Národní koaliční strany (KOK), Zelené ligy (VIHR) a Švédské lidové strany (RKP), která se opírala o většinovou podporu parlamentu (63 % poslanců, tedy 126 z 200 hlasů). Opozice byla početně slabá, navíc ideologicky fragmentovaná (největší opoziční stranou byla Finská sociálnědemokratická strana – SDP). Samotná vláda se uprostřed funkčního období parlamentu potýkala se skandály spojenými s financováním politických stran¹, které v létě 2010 vyústily v odstoupení stávajícího premiéra a předsedy KESK Mattiho Vanhanena, jehož na obou postech vystřídala Mari Kiviniemi. Počátek jejího působení

¹Debatu ohledně financování politických stran vypukla v květnu 2008, kdy poslanec KESK Timo Kalli prohlásil, že úmyslně neuvedl některé osoby ve zveřejněném seznamu sponzorů vlastní volební kampaně v roce 2007, protože to zákon umožňoval. To následně vyvolalo znepokojení a pochybnosti o důvěryhodnosti politiků a finančních zdrojích politických stran. Média a opozice začaly ostře napadat nejednoznačný přístup vlády k tomuto a dalším finančním skandálům a spustila se lavina policejního vyšetřování vazeb mezi zájmovými skupinami a několika vrcholnými politiky včetně tehdejšího premiéra. Blíže viz Raunio, 2011, s. 2.

byl poznamenán problémy eurozóny. Rozhodnutí zachránit Řecko před hrozícím bankrotem a ustavit Evropský mechanismus finanční stabilizace (EFSM) a Evropský nástroj finanční stability (EFSF) na přelomu května a června 2010 vyvolala na půdě parlamentu nečekaně bouřlivé debaty, které pokračovaly i na podzim téhož roku.

Problematika krize eurozóny a zapojení Finska do záchranných operací poutala v průběhu volební kampaně největší pozornost. Toho využila zejména opoziční SDP, jejíž podpora podle průzkumů veřejného mínění významně klesala, což ji patrně vedlo k tomu, že udělala z této problematiky hlavní téma své kampaně, a s největší pravděpodobností se to také podepsalo na agresivní volební strategii strany (Raunio, 2011, s. 2–3). Ačkoliv je SDP tradičně proevropská, zaujala vůči finančním půjčkám Řecku silně odmítavý postoj a spolu s Levicovou aliancí (VAS) a Pravými Finy (PS) hlasovala v březnu 2011 na půdě parlamentu proti přijetí stabilizačních opatření.² Opoziční strany nesouhlasily s tím, aby Finsko půjčovalo peníze konkrétním zemím eurozóny, a když Irsko a později Portugalsko požádaly nedlouho před volbami o pomoc (podobně jako předtím Řecko), debaty na toto téma se ve Finsku zintenzivnily a vyostřily. Zatímco vládní strany obhajovaly finanční zapojení Finska s tím, že stabilita eura je klíčová pro domácí ekonomiku, zvláště PS argumentovali, že stabilizační opatření představují další významný krok směrem k evropské federaci, a obviňovali především KOK z kompromisů v otázkách národního zájmu.³ Poprvé tak došlo k tomu, že vláda byla nucena ospravedlňovat a obhajovat svou evropskou politiku na půdě parlamentu a že opozice zcela veřejně zaútočila na vládu ohledně evropských otázek. Dramatickou byla debata dotýkající se tématu stabilizace evropské ekonomiky, která se uskutečnila dne 9. března 2011 a během níž premiérka Kiviniemi obvinila opozici z „politováníhodného a nevlasteneckého chování“. Zdůraznila přitom, že stanoviska a vyjednávací strategie Finska by měly být projednávány za zavřenými dveřmi v rámci Výboru pro evropské záležitosti, a ne na schůzi parlamentu (Raunio, 2011, s. 2).⁴

Jinak byla předmětem volební kampaně již tradiční témata. KOK žádala odpovědnou ekonomickou politiku a prohlašovala, že období krize vyžaduje pevný a kompetentní finanční management, a to jak na domácí, tak na evropské úrovni (KOK 2011). KESK obsazovala od roku 2003 pozici premiéra, což jí společně s finančními skandály významně ztížilo pozici před volbami. Premiérka Kiviniemi hrála během kampaně KESK klíčovou roli, ale ona i její strana měly zřetelné obtíže efektivně oslovit jiné než agrární voliče. PS se svou tvrdší, nekompromisnější a nacionalistickou vizí získávali v agrárních oblastech na svou stranu voliče nespokojené s tím, že KESK není schopna dostatečně hájit jejich zájmy. SDP a VAS kladly důraz na typická levicová témata, jako například zaměstnanost a zabezpečení veřejných služeb státu (SDP 2011, VAS 2011). VIHR se ocitla v nelehké situaci, jelikož byla dosud součástí vlády, která investovala finanční zdroje do nukleární energie – otázka, kvůli níž VIHR opustila vládu v roce 2002. Vůbec předsedkyně strany Anni Sinnemäki argumentovala ve prospěch ekonomické politiky vlády, včetně dalších plánů na privatizaci a externalizaci klíčových veřejných služeb státu, zejména zdravotnictví. Předsedkyně Křesťanských demokratů (KD) Päivi Räsänen způsobila větší rozruch při televizní debatě v říjnu 2010 svou rétorikou zaměřenou proti homosexuálům⁵, a proto se strana snažila zaměřit na jiná témata jako veřejné služby státu. RKP se podle očekávání zaměřila na ochranu práv švédsky hovořících obyvatel. Tentokrát byla otázka dvojjazyčnosti (bilingvalismu)⁶ věnována v debatách širší pozornost kvůli sporům o to, jestli má být švédština povinným předmětem na školách ve Finsku. Veřejné mínění a mnoho vrcholných politiků argumentovalo ve prospěch flexibility, zvláště proto, aby se děti žijící ve východních oblastech mohly učit ruštinu místo švédštiny. Dalšími tématy, která se během debat objevila, byly reforma ústavy (vládní strany prosazovaly omezení pravomocí prezidenta, opoziční strany se stavěly proti) a důchodová politika. Celkově byly debaty o ekonomické politice a státu blahobytu opatrné, jelikož se strany musely vypořádat s ekonomickými nejistotami a obecně přijímanou potřebou provést škrty státního rozpočtu (srov. Raunio, 2011, s. 4, Arter, 2011, s. 1286–1288).

²Toto hlasování vyvolala VAS, která s ním spojila také otázku vyslovení důvěry vládě.

³Podrobněji k celé debatě a postojům jednotlivých stran viz Uosukainen 2011.

⁴Bliže viz také Helsingin Sanomat, 2011b.

⁵Její televizní vystoupení přimělo značné množství lidí k vystoupení z luteránské církve, a naopak vedlo k prudkému nárůstu počtu členů KD. Bliže viz Helsingin Sanomat, 2010.

⁶Podíl švédsky hovořících obyvatel na finské populaci v roce 2010 byl 5,42 % (291,153 obyvatel) (Statistics Finland).

Podobně jako v případě voleb do Evropského parlamentu v roce 2009 byl pro aktuální kampaň charakteristický střet mezi Právými Finy (PS) a mainstreamovými politickými stranami (Raunio, 2009). Průzkumy veřejného mínění před volbami ukazovaly neustále narůstající podporu PS a klesající podporu především tří největších stran (SDP, KESK a KOK), což by představovalo velkou změnu pro finský stranický systém, který vykazoval v posledních dvaceti letech výjimečnou stabilitu. Právě tři největší politické strany získávaly v předcházejících dekadách u voleb dohromady 65–70 % hlasů. V průzkumech veřejného mínění PS poprvé prolomili 10% hranici podpory v létě 2010 a na podzim se těšili podpoře 12,5 % dotazovaných (Karvonen, 2010). Především vládní strany, ale také SDP se snažily zdiskreditovat Tima Soiniho a jeho stranu, což mělo negativní dopad na jejich vlastní politickou agendu, méně se soustředící na vysvětlování vlastního volebního programu (Raunio, 2011, s. 4). Z mediálního hlediska atraktivní předseda PS Soini dominoval celé předvolební kampani. Politický program jeho strany byl značně nacionalistický a mnoho jejích kandidátů otevřeně zastávalo rasistická stanoviska. Strana byla sice schopná zpolitizovat téma imigrace, avšak Soini zjevně neměl zájem, aby se z něj stalo hlavní téma kampaně. To bylo rovněž v zájmu největších politických stran, jelikož i jejich voličstvo se stavělo proti liberálnější imigrační politice. PS se projevovali jako populističtí a v socioekonomických otázkách spíše středo-levicoví, sami se prezentovali jako alternativa ke zkorumpovanému mocenskému kartelu a jako zastánce obyčejného člověka (PS 2011, srov. Raunio, 2011, s. 4).

Výsledky voleb a vznik nové vlády

Poprvé v historii zvítězila Národní koaliční strana – 20,4 % hlasů byl ovšem historicky nejnižší výsledek, kterého vítěz finských voleb dosáhl. Naopak nejhorší výsledek od roku 1917 zaznamenal (ex)agrární KESK, který zřejmě nejvíce doplatil na skandály s financováním, které se objevily v průběhu volebního období (viz výše). Ztráta více než sedmi procentních bodů oproti předchozím volbám byla navíc největší, kterou kdy jakákoli finská politická strana utrpěla. Historického minima s méně než 20 procenty hlasů dosáhla rovněž sociální demokracie. Největší pozornost médií (i za finskými hranicemi) si vysloužil výsledek Právých Finů (19,1 %), kteří jako jediná parlamentní politická strana zvýšili svůj volební zisk ve srovnání s výsledky voleb v roce 2007. Jak interpretovat historicky největší „volební skok“, který činil téměř 15 procentních bodů?

Finský politolog Tapio Raunio (2011, s. 6) v souvislosti s úspěchem PS upozorňuje na již zmíněné finanční skandály ostatních politických stran a problémy eurozóny, které euroskepticky laděným Právým Finům nahrávaly. Raunio naopak s poukazem na nízkou územní variabilitu výsledků PS částečně zpochybňuje zásluhy Tima Soiniho na výsledku PS. Na druhou stranu nelze opominout tu skutečnost, že Soini kandidující v obvodě Uusimaa se stal nejúspěšnějším kandidátem z hlediska absolutního počtu hlasů⁷ a druhým nejúspěšnějším z hlediska podílu obdržených hlasů (v tomto ohledu jej předběhla Riitta Myller v Severní Karélii).⁸

Mírné zhoršení volebních výsledků oproti roku 2007 zaznamenaly rovněž Levicová volební aliance, Zelená liga, Švédská lidová strana a Křesťanská demokracie, která se po volbách stala nejmenší parlamentní stranou.

Zajímavý pohled na finské volby, nicméně nevybočující z dlouhodobých trendů (např. Berglung, Lindström 1978), nabízí regionální rozložení volební podpory jednotlivých politických stran (více viz obrázek 1). Svoji agrární minulost nezapřel KESK, který dosáhl nejlepších výsledků v severnějších, rurálních oblastech Finska, naproti tomu nejslabší výsledky zaznamenal ve velkých městech jako Helsinky, Tampere, Turku, Lahti nebo Pori. Naopak postavení strany s převahou městských voličů potvrdila VIHR, která nejlepšího výsledku dosáhla v Helsinkách (16,7 %), ale i v dalších větších městech jako Tampere, Espoo, Turku nebo Jyväskylä. Volby potvrdily rovněž tradičně silnější pozici KOK v jižní části Finska. Překvapující nebyly vysoké volební zisky VAS v obvodech Lapland a Oulu. Pozornost si zaslouží relativně rovnoměrné (s výjimkou Helsinek) rozložení volební podpory PS, které, zdá se,

⁷Vzhledem k rozdílnému počtu voličů v různých volebních obvodech má tento ukazatel pouze limitovanou vypovídací hodnotu.

⁸Z hlediska podílu obdržených hlasů se suverénně nejúspěšnějším kandidátem Elisabeth Naucleur ve specifickém obvodu Ålandské ostrovy.

podporuje hypotézu o protestní povaze hlasů pro Soiniho stranu. Toto tvrzení by si nicméně zasloužilo podpořit dalším, podrobnějším výzkumem. Pozornost si zaslouží rovněž nárůst volební účasti, která vzrostla ve srovnání s rokem 2007 o dva a půl procentního bodu a dosáhla nejvyšších hodnot od konce 80. let. Za nárůstem volební účasti lze vidět zřejmě výše naznačenou vyhocenost volební kampaně a rostoucí nespokojenost s politickou situací.

Tabulka 1: Volební zisky kandidujících politických stran v letech 2011 a 2007

	Volby 2011			Volby 2007		
	Počet hlasů	Podíl hlasů (%)	Mandáty	Počet hlasů	Podíl hlasů (%)	Mandáty
KOK	599 138	20,4	44	616 841	22,3	50
SDP	561 558	19,1	42	594 194	21,4	45
PS	560 075	19,1	39	112 256	4,1	5
KESK	463 266	15,8	35	640 428	23,1	51
VAS	239 039	8,1	14	244 296	8,8	17
VIHR	213 172	7,3	10	234 429	8,5	15
RKP	125 785	4,3	9	126 520	4,6	9
KD	118 453	4,0	6	134 790	4,9	7
PP	15 103	0,5	0	–	–	–
SKP	9 232	0,3	0	18 277	0,7	0
M 2011	7 504	0,3	0	–	–	–
Vp	4 285	0,1	0	3 913 ⁹	0,1	0
IP	3 236	0,1	0	5 541	0,2	–
SSP	3 195	0,1	0	16 715	0,6	0
STP	1 857	0,1	0	1 764	0,1	0
KTP	1 575	0,1	0	2 007	0,1	0
KA	1 335	0,0	0	2 521	0,1	0
Liberálové	–	–	–	3 171	0,1	0
SIK	–	–	–	821	0,1	0
YVP	–	–	–	164	0,0	0
Ostatní	11 763	0,4	0	12 588	0,5	0

Zdroj: Statistics Finland

Zformovat většinovou vládu na základě výsledků dubnových voleb se zpočátku zdálo nemožné a později utvořená vládní koalice šesti stran a představený 100stránkový vládní program jenom dokládají finský politický pragmatismus. Po téměř dvou měsících vyjednávání jmenovala finská prezidentka Tarja Halonen dne 22. června 2011 novou vládu, v jejímž čele stanul Jyrki Katainen. V 19členné vládě zasedli představitelé šesti názorově značně nesourodých stran: Národní koaliční strany (6 křesel), Sociálně demokratické strany (6 křesel), Levicové aliance (2 křesla), Švédské lidové strany (2 křesla), Zelené ligy (2 křesla) a Křesťanských demokratů (1 křeslo) (Finnish Government, 2011).¹⁰ V opozici přitom zůstali Finská strana středu a Práví Finové. Důvodem této vládní nesourodosti je skutečnost, že Práví Finové se odmítli podílet na vládě, ačkoliv Katainen nabízel Timu Soinimu prestižní post ministra financí¹¹

⁹V roce 2007 kandidovala předchůdkyně Strany svobody – Finské budoucnosti s názvem Modrobílí finského lidu (SKS).

¹⁰Ve vládě působí deset mužů a devět žen. Blíže viz Finnish Government, 2011.

¹¹Tato strana (ačkoliv pod jiným názvem) byla v 80. letech součástí vládní koalice, avšak právě její podíl na vládě a dřívější rozštěpení v důsledku vnitřních rozporů v předcházejících letech významně přispěly k marginalizaci strany (Karvonen, 2010).

a přislíbil ponechání otázky podpory evropské politiky a záchranných balíčků pro evropské státy na svobodné úvaze strany (Uimonen, 2011).

Tabulka 2: Výsledky politických stran s parlamentním zastoupením v rámci jednotlivých volebních obvodů mimo Ålandské ostrovy (podíl hlasů v %)

Volební obvod	KOK	SDP	PS	KESK	VAS	VIHR	SFP	KD
Etelä-Savo	14,1	24,0	20,5	26,8	2,2	7,1	–	4,5
Häme	22,5	24,1	20,6	13,2	6,9	4,5	–	6,8
Helsinki	27,3	17,5	13,0	4,5	10,4	16,7	5,8	2,4
Kymi	18,0	24,6	23,3	16,8	5,7	4,2	–	6,6
Lapland	12,5	11,8	20,5	32,2	16,7	3,4	0,4	1,6
Oulu	11,9	11,0	20,1	33,4	14,5	4,9	0,2	2,8
Pirkanmaa	22,3	21,6	21,1	10,4	8,3	8,3	–	5,0
Pohjois-Savo	16,4	18,3	20,8	25,4	8,4	5,5	–	3,9
Satakunta	17,6	24,0	23,6	16,1	10,9	3,8	–	3,4
Severní Karélie	10,5	26,4	23,1	26,2	4,2	5,4	–	2,8
Střední Finsko	15,0	21,2	18,1	21,8	9,0	6,5	–	6,4
Uusimaa	28,4	19,3	18,8	6,4	5,1	9,1	8,3	2,8
Vaasa	14,1	14,0	17,2	22,6	3,7	1,4	19,4	6,6
Varsinais-Suomi	23,0	19,6	18,1	11,6	9,6	7,3	5,5	2,9
Celkem	20,4	19,1	19,1	15,8	8,1	7,3	4,3	4,0

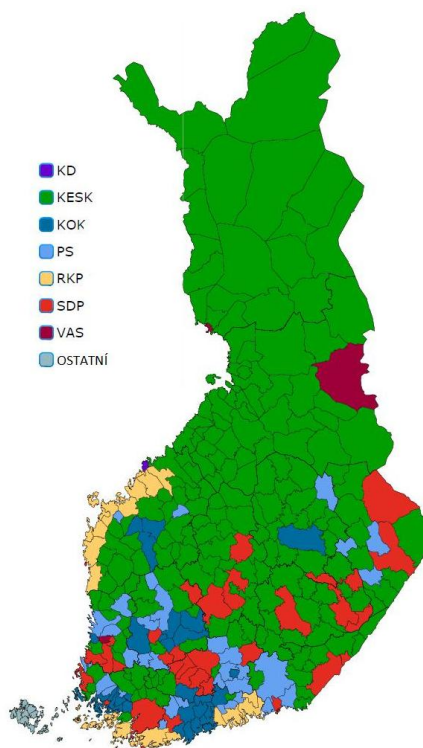
Zdroj: Statistics Finland

Jednota vládních stran se okamžitě po jmenování dostala pod tlak, když parlament vyjadřoval důvěru novému premiérovi a jeho vládě. Jyrki Katainen byl podpořen 118 hlasy 200členného parlamentu, dva poslanci VAS hlasovali proti. Tím si vysloužili výtku poslaneckého klubu strany, přičemž někteří poslanci požadovali jejich okamžité vyloučení z klubu (Helsingin Sanomat, 2011a). Ačkoliv existují pochybnosti, jestli Katainenova vláda přečká celé čtyřleté funkční období, je fakt, že každá finská vláda od roku 1983 úřadovala až na drobné stranické obměny po celé čtyři roky (Uimonen, 2011). Vláda by mohla přežít odchod VAS, VIHR, nebo KD, aniž by současně ztratila parlamentní většinu, avšak ztráta podpory všech těchto tří menších stran by byla zásadní (celkem 30 mandátů v 200členném parlamentu, vláda se opírá o podporu 126 poslanců).

Závěr

Výsledky finských parlamentních voleb lze označit v řadě ohledů jako přelomové. Největší mediální pozornost si vysloužil úspěch Pravých Finů, kteří s více než 19 procenty hlasů jen těsně zaostali za druhou sociální demokracií a historicky poprvé vítěznou KOK. Největší volební propad zažil (ex)agrární KESK v čele s dosavadní premiérkou Mari Kiviniemi. Volební porážka centristů znamenala, že poprvé po osmi letech se KESK ocitl v opozici. Vzhledem k tomu, že vládní koalici v čele s Jyrki Katainenem vytvořila ideově velmi pestrá šestice (!) politických stran (další rekordní výstup voleb), jedinou další opoziční stranou zůstali PS.

V době finalizace tohoto textu (podzim 2011) lze jen těžko předvídat trvanlivost Katainenovy vlády. Proti kabinetu působí již zmíněné programové rozdíly vládních stran (na jedné straně ekonomicky relativně orientovanou KOK, na straně druhé socialistickou VAS a SDP; konzervativní KD a liberální VIHR).

Obrázek 1: Výsledky finských voleb v roce 2011 (zobrazeny vítězné politické strany v jednotlivých obcích), Statistics Finland (2011)

Ve prospěch vlády hraje silná tradice konsensuální politiky a také nadměrnost vládního kabinetu, který by „přežil“ i případný odchod některé z menších vládních stran.

Působení nebývale široké a ideově nesourodé vládní koalice může „hrát do karet“ obou opozičních stran, zvláště pokud si uvědomíme, že velká ideová vzdálenost vládních stran jen stěží umožní realizaci jasně profilovaného vládního programu. Spolupráce politických stran s odlišnými, ba protikladnými programy může přispět k rostoucímu pocitu odcizení mezi voliči a v budoucnu ještě posílit význam protestního hlasování.

Použité zkratky

IP	Strana nezávislosti
KA	Strana chudých
KD	Křesťanští demokraté
KESK	Strana středu
KOK	Národní koaliční strana
KTP	Komunistická dělnická strana – za mír a socialismus
M 2011	Změna 2011
PP	Pirátská strana
PS	Praví Finové
RKP	Švédská lidová strana
SDP	Sociální demokracie
SIK	Národní lidové hnutí
SKP	Komunistická strana Finska
SSP	Strana důchodců

STP	Finská dělnická strana
VAS	Levicová aliance
VIHR	Zelení
Vp	Strana svobody – Finská budoucnost
YVP	Strana společné odpovědnosti

Seznam použité literatury

- ARTER, D. 2011. Taking the Gilt off the Conservatives' Gingerbread: The April 2011 Finnish General Election. *West European Politics* 34 (6), s. 1284–1295.
- BERGLUND, S., U. LINDSTRÖM 1978. *The Scandinavian Party Systems*. Lund.
- BRUNCLÍK, M., V. HAVLÍK, A. PINKOVÁ 2011. *Skandinávie. Proměny politiky v severských zemích*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s.
- Election Act 714/1998.
- Finnish Government 2011. Prime Minister Katainen's Government*. [on-line]. [vid. 2011-04-15]. Dostupné na <http://www.valtioneuvosto.fi/hallitus/en.jsp>.
- Helsingin Sanomat 2010. *Christian Democrats see surge in membership*. [on-line]. [vid. 2011-10-20]. Dostupné na <http://www.hs.fi/english/article/Christian+Democrats+see+surge+in+membership/1135261035020>.
- Helsingin Sanomat 2011a. *Government takes office under difficult conditions*. [on-line]. [vid. 2011-06-23]. Dostupné na <http://www.hs.fi/english/article/Government+takes+office+under+difficult+conditions/1135267175606>.
- Helsingin Sanomat 2011b. *Opposition takes offence at being called "unpatriotic" by Prime Minister*. [on-line]. [vid. 2011-03-10]. Dostupné na <http://www.hs.fi/english/article/Opposition+takes+offence+at+being+called+unpatriotic+by+Prime+Minister/1135264424355>.
- KARVONEN, K. 2010. *Populist surge in Finland*. [on-line]. October 2010. [vid. 2011-03-10]. Dostupné na <http://virtual.finland.fi/Public/default.aspx?contentid=202257&nodeid=41805&culture=en-US>.
- KOK 2011. *Eduskuntavaaliohjelman 2011*. [on-line]. [vid. 2011-04-15]. Dostupné na <http://www.sussex.ac.uk/sei/documents/epern-no-26-finland-2009.pdf>.
- PS 2011. *Suomalaiselle Sopivin*. [on-line]. [vid. 2011-04-15]. Dostupné na <http://www.sussex.ac.uk/sei/documents/epern-no-26-finland-2009.pdf>.
- RAUNIO, T. 2006. One Hundred Years of Quietude. In GALLAGHER, M., P. MITCHELL (eds.) *The Politics of Electoral Systems*. Oxford: Oxford University Press, s. 473–489.
- RAUNIO, T. 2009. *European Election Parliament Briefing No. 26. The European Parliament Election in Finland*. [on-line]. June 7, 2009. [vid. 2011-04-15]. Dostupné na <http://www.sussex.ac.uk/sei/documents/epern-no-26-finland-2009.pdf>.
- RAUNIO, T. 2011. *Europe and the Finnish Parliamentary Elections of April 17, 2011. Election briefing No. 63.* [on-line]. [vid. 2011-04-15]. Dostupné na <http://www.sussex.ac.uk/sei/documents/epern-election-briefing-63.pdf>.

- RAUNIO, T. 2011. *Europe and the Finnish Parliamentary Elections of April 17, 2011, European Parties Elections and Referendums Network Election Briefing No. 63*. [on-line]. [vid. 2011-04-15]. Dostupné na <http://www.sussex.ac.uk/sei/documents/epern-election-briefing-63.pdf>.
- SDP 2011. *Työn ja oikeudenmukaisuuden puolesta*. [on-line]. [vid. 2011-04-15]. Dostupné na http://www.sdp.fi/sites/default/files/politiikka/tyon_ja_oikeudenmukaisuuden_puolesta_ladattava.pdf.
- Statistics Finland. [on-line]. [vid. 2011-04-15]. Dostupné na http://www.stat.fi/index_en.html.
- SUNDBERG, J. 2002. The Electoral System of Finland: Old, and Working Well. In GROFMAN, B., A. LIJPHART (eds.) *The Evolution of Electoral and Party Systems in the Nordic Countries*. New York: Agathon Press, s. 67–100.
- TAAGEPERA, R., SHUGART, M. 1989. *Seats and Votes. The Effects and Determinants of Electoral Systems*. New Haven & London: Yale University Press.
- UIMONEN, R. 2011. *A coalition of extremes*. [on-line]. June 2011. [vid. 2011-04-15]. Dostupné na <http://virtual.finland.fi/Public/default.aspx?contentid=223517&nodeid=41805&culture=en-US>.
- UOSUKAINEN, R. 2011. *Election focus on eurozone crisis*. [on-line]. April 2011. [vid. 2011-04-15]. Dostupné na <http://virtual.finland.fi/Public/default.aspx?contentid=218048&nodeid=41805&culture=en-US>.
- Vaalit.fi. [on-line]. [vid. 2011-04-15]. Dostupné na <http://www.vaalit.fi>.
- VAS 2011. *Vasemmistoliiton eduskuntavaalien 2011 vaaliohjelma*. [on-line]. [vid. 2011-04-15]. Dostupné na <http://dl.dropbox.com/u/4740043/vaalit/Vaaliohjelma2011.pdf?dl=1>.